

27.5.2015

Kirjastoverkkopalvelut,
FinELib

FinELibin ohjausryhmän kokous 27.05.2015

Aika Keskiviikko 27.05. klo 13.00–16.00
Paikka Kansalliskirjaston Fabianian auditorio, Yliopistonkatu 1, 2. krs., Huone C221
Läsnä Matti Manninen, rehtori, Jyväskylän yliopisto, puheenjohtaja
Kristiina Hormia-Poutanen, johtaja, Kansalliskirjasto/kirjastoverkkopalvelut (saapui klo 13.13)
Tuula Hämäläinen, Team Leader, Knowledge Solutions, VTT
Minna Karvonen, kulttuuriasianneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (saapui klo 13.13)
Tarja Koskimies, kirjastonjohtaja, varapj., Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Merja Kummala-Mustonen, kirjastotoimen ylitarkastaja, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Riitta Lähdemäki, kirjastonjohtaja, Tampereen teknillinen yliopisto
Jaana Roos, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
Marja Malminen, kirjastotoimenjohtaja, Lahden kaupunginkirjasto
Aija Laine, suunnittelija, Turun kaupunginkirjasto
Ulla Nygrén, kirjastonjohtaja, Turun yliopisto
Elisa Paavilainen, tietopalvelupäällikkö, Suomen ympäristökeskus
Petri Raivo, rehtori, Karelia ammattikorkeakoulu (osallistui puhelimitse)
Toni Vesterinen, Kansalliskirjasto/FinELib, sihteeri

Poissa Eeva Klinga-Hyöty, tietopalvelupäällikkö, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Esittelijä Arja Tuuliniemi, palvelupäällikkö, Kansalliskirjasto/FinELib
Paula Mikkonen, tietoasiantuntija Kansalliskirjasto/FinELib

Esityslista

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Esitys:

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa osallistujat. Hyväksyttäneen esityslista. Tiedoksi edellisen kokouksen hyväksytyt pöytäkirja (Liite 1).

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.09 ja totesi osallistujat. Esityslista hyväksyttiin.

2. FinELibin projektien tilannekatsaus

FinELibin kehittämisprojekteista tiedon louhinta-projekti sekä avoin saatavuus –projekti ovat käynnistyneet vuonna 2015, ekurssikirjaprojekti jo edellisessä vuonna.

Esitys:

Paula Mikkonen ja Arja Tuuliniemi esittelevät projektien tilannekatsauksen. Keskustellaan katsauksesta. (Liite 2)

Arja Tuuliniemi esitteli Open Access – ja Tiedon louhinta -projektien tavoitteita ja tilannetta. Molemmat projektit ovat vasta alkuvaiheissaan. Open Access -projektiin on saatu rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Paula Mikkonen kertoi, että Kotimaiset e-kurssikirjat -projekti etenee suunnitelmien mukaan ja että ensimmäisiä pilotoitavia e-kurssikirjoja tulee todennäköisesti korkeakoulujen ostettavaksi elokuun alkuun mennessä.

27.5.2015

Kirjastoverkkopalvelut,
FinELib

Keskustelu:

Kristiina Hormia-Poutanen kertoi Liberin koordinomasta julkilausumasta "The Hague Declaration on Knowledge Discovery in the Digital Age", jossa pyritään tekijänoikeuslainsäädännön muutoksiin ja mahdollistamaan tiedonlouhinta kaikkeen käyttöön niin, että sitä ei voida ylittää millään sopimuksilla. Suomessa julkilausuman ovat toistaiseksi allekirjoittaneet Kansalliskirjasto ja CSC. Asia viedään tiedoksi rehtorien neuvostolle.

Keskustelu käytiin pääasiassa Open Access –projektin tiimoilta.

Elisa Paavilainen onnitteli saadusta rahoituksesta ja tiedusteli voitaisiinko projektissa tehtävään selvitykseen (Open access –julkaisemiseen liittyvät rahavirrat ja tarjolla olevat vaihtoehtoiset rahoitusmallit) ottaa mukaan myös tutkimuslaitokset. Arja Tuuliniemi vastasi, että näin voidaan tehdä. Tuula Hämäläinen ilmoitti, että selvitys tehdään mielellään.

Ulla Nygren kertoi, että tähän mennessä tehtyjen selvitysten mukaan luotettavien ja yhteismitallisten lukujen selvittäminen on haastavaa ja että on vaikeaa tietää mistä yliopiston tililajeista OA-maksut ovat menneet.

Matti Manninen kysyi kuinka paljon Suomessa käytetään vuosittain rahaa OA-maksuihin. Jaana Roos, Ulla Nygren, Elisa Paavilainen ja Riitta Lähdemäki mainitsivat, että summat vaihtelevat organisaatioiden välillä kymmenistä tuhansista satoihin tuhansiin euroihin.

Arja Tuuliniemi kertoi, että projektissa on tavoitteena selvittää ainakin alustavia lukuja OA-maksuista syksyksi 2015. Ulla Nygren huomautti, että kesä on huono aika selvittää lukuja ja että tällä aikataululla ei saada realistisempia lukuja kuin mitä tähän mennessä on kerätty. Kristiina Hormia-Poutanen mainitsi, että tässä projektissa etsitään OA-maksujen suuruusluokkaa ja mallia tulevaisuutta varten ja kertoi eurooppalaisesta hankkeesta OpenAIRE, jossa selvitetään kirjoittajamaksuja ja pohditaan rahoitusmallia.

Päätös: Seurataan projektien etenemistä.

3. Aineistoneuvottelut 2016

FinELib-konsortion sopimuskausi monien lehtipakettikustantajien kanssa päättyy vuoden 2016 lopussa. Konsortio aloittaa valmistautumisen sopimusneuvotteluihin jo vuonna 2015.

Esitys:

Arja Tuuliniemi kertoo tulevista aineistoneuvotteluista (liite 3). Keskustellaan katsauksesta ja päätetään strategiaryhmän ja neuvotteluryhmän jäsenet sekä alustava aikataulu.

Arja Tuuliniemi kertoi, että vuonna 2016 on uusittavana Elsevier-sopimus ja paljon muita isoja lehtipaketteja (mm. Wiley-Blackwell, Taylor&Francis ja Sage Premier) ja esitteli ehdotukset Elsevier-neuvottelujen strategia- ja neuvotteluryhmien kokoonpanoista. Strategiaryhmän työskentely ja neuvottelutavoitteiden asettaminen tulee aloittaa syksyllä 2015. Elsevier-neuvottelut on tarkoitus aloittaa alkuvuodesta 2016.

Keskustelu:

Tarja Koskimies mainitsi, että Elsevierin strategiaryhmässä tulisi olla myös ammattikorkeakoulujen edustaja ja ehdotti, että tämä voisi olla rehtori tai kirjaston edustaja. Lisäksi hän ehdotti mahdollisena jäsenenä tutkimuspäällikkö Seliina Päällysahoa Seinäjoen

27.5.2015

Kirjastoverkkopalvelut,
FinELib

ammattikorkeakoulusta. Kristiina Hormia-Poutanen kommentoi, että amk-edustaja voisi olla tiedonlouhinnan asiantuntija. Petri Raivo totesi, että Seliina Päällysaho on hyvä ehdokas tai että edustaja voisi olla joku kirjastonjohtaja.

Elisa Paavilainen sanoi, että Per Mickwitz olisi hyvä valinta ja kiinnostunut FinELib-asioista. Tuula Hämäläinen mainitsi, että VTT:lla ei välttämättä ole ryhmään sopivaa johtajaa, mutta piti mahdollisena hallintojohtaja Seppo Viinikaista.

Todettiin, että Elsevier-neuvotteluissa tutkimusargumenteilla on enemmän painoarvoa kuin kirjastoasioilla.

Jaana Roos totesi, että ammattikorkeakoulujen edustus Elsevier-ryhmässä on tärkeä asia ja esityksessä mainittuihin sidosryhmiin olisi hyvä kirjata myös ammattikorkeakoulujen johto. Arja Tuuliniemi kysyi, pitäisikö ryhmässä olla edustaja Suomen Akatemiasta. Todettiin, että tämä edustaja voisi olla rakenteellista kehittämistä tunteva henkilö.

Kristiina Hormia-Poutanen huomautti, että ketään ei ole vielä kysytty Elsevier-ryhmään. On hyvä, että ehdokkaita olisi tässä vaiheessa paljon. Matti Manninen totesi, että ryhmän rakenne näyttää hyvältä. Arja Tuuliniemi sanoi, että mikäli nyt ehdotetut henkilöt ovat estyneitä, kysytään profiililtaan vastaavia henkilöitä. Kristiina Hormia-Poutanen mainitsi vielä, että Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa on myös tiedonlouhinnan asiantuntijoita.

Päätös: Kysytään ehdotettuja henkilöitä ryhmien jäseniksi.

4. Ajankohtaista kustannustoimialalla ja konsortiossa
5. Muut asiat
6. Tiedotusasiat

Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopalvelut (n. 80-90 henkilöä) FinELib-palveluysikkö mukaan lukien on muuttanut Teollisuuskadulta uusiin tiloihin Sörnäisiin osoitteeseen Kaikukatu 4. Tutkimuskirjaston puolelta n. 40 henkilöä on muuttanut Unionikadulle Topeliaan.

7. Seuraava kokous

30.9.2015 klo 12.00-15.00

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.15

9. FinELibin strategiatyö: strategiset päämäärät ja valinnat, tahtotila

LIITTEET

Liite 1. Edellisen kokouksen pöytäkirja tiedoksi

Liite 2: Projektien tilannekatsaus

Liite 3: Elsevierin ja muiden lehtipakettien neuvottelut vuonna 2016